

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ

Інструкція

***«Формування сфери акредитації органів з сертифікації
та органів з інспектування»***

ІН-08.03.01

Редакція 11

1 Загальні положення

Сфера акредитації органу з сертифікації/органу з інспектування є додатком до атестата про акредитацію, що є офіційним документом, який підтверджує надання органу з оцінки відповідності акредитації. Сфера акредитації є офіційним документом НААУ, що відображає підтверджену з боку НААУ компетентність ООВ в певних напрямках діяльності по підтвердженню відповідності. Сфера акредитації органу з сертифікації/органу з інспектування оформлюється українською мовою.

2 Правила формування сфери акредитації

2.1 Сфера акредитації органу з сертифікації систем менеджменту

Сфера акредитації органу, що здійснює сертифікацію систем менеджменту та акредитується відповідно ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1:2017, формується відповідно до затвердженої форми Ф-08.10.17. Формування сфери акредитації органу з сертифікації систем менеджменту проводиться з урахуванням загального документу НААУ «Визначення напрямків галузей економіки, що визначаються при акредитації органів з сертифікації систем менеджменту» (ЗД-08.00.01) та загального документу НААУ «Визначення груп продукції для Технічних регламентів з метою акредитації» (ЗД-08.00.43).

2.2 Сфера акредитації органу з сертифікації персоналу

Сфера акредитації органу, що здійснює сертифікацію персоналу та акредитується відповідно ДСТУ EN ISO/IEC 17024:2019, формується відповідно до затвердженої форми Ф-08.14.17. Інформація, що наводиться, термінологія та назви повинні відповідати актуальним нормативним документам, державним та міжнародним стандартам, класифікаторам, покажчикам, перелікам, що видаються органами влади та уповноваженими профільними організаціями. За потреби, зазначаються конкретні схеми сертифікації, що застосовує орган.

2.3 Сфера акредитації органу з сертифікації продукції, процесів та послуг

Сфера акредитації органу, що здійснює сертифікацію продукції, процесів, послуг та акредитується відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2019, формується відповідно до форми Ф-08.12.17, яка передбачає формування сфери акредитації для органів з сертифікації, що проводять роботи з оцінки відповідності в законодавчо-регульованій сфері (Таблиці 1, 2) та в сфері добровільної сертифікації (Таблиця 3).

Для оцінки відповідності в законодавчо-регульованій сфері (Таблиця 1):

- *перша колонка Таблиці 1 – номер за порядком (порядковий номер);*
- *друга колонка Таблиці 1 повинна містити назви технічних регламентів/нормативно-правових актів, їх реквізити (суб'єкт прийняття, дата затвердження, тощо);*
- *третья колонка Таблиці 1 повинна містити групи продукції, що визначені ЗД-08.00.43;*
- *четверта колонка Таблиці 1 повинна містити назву продукції, процесів, послуг/галузей органічного виробництва, що входять до групи продукції;*
- *п'ята колонка Таблиці 1 повинна містити позначення модулів оцінки відповідності, статей або додатків, застосування яких передбачено технічним регламентом/ нормативно-правовим актом (за наявності);*

- *шоста колонка Таблиці 1* повинна містити позначення нормативних документів, де встановлені показники продукції/ процесів, на відповідність яким проводиться оцінювання. За необхідністю, що може бути обумовлена фактичними можливостями органу з сертифікації, у сфері акредитації повинні бути конкретизовані певні розділи або частини документів, згідно яких здійснюється оцінювання.

Для оцінки відповідності вимогам Закону України «Про надання будівельної продукції на ринку» (Таблиця 2):

- *перша колонка таблиці 2* повинна містити категорії продукції, визначені Постановою КМУ «Про затвердження переліку категорій будівельної продукції» від 28 квітня 2021 р. № 426;
- *друга колонка Таблиці 2* повинна містити групи будівельної продукції та/або конкретну будівельну продукцію, її використання за призначенням, визначене у застосовній регламентній технічній специфікації, згідно Загального документу НААУ «Визначення груп продукції для Технічних регламентів з метою акредитації» (ЗД-08.00.43);
- *третьа колонка Таблиці 2* повинна містити Системи оцінки та перевірки стабільності показників будівельної продукції, визначені постановою КМУ «Про затвердження систем оцінки та перевірки стабільності показників будівельної продукції» від 9 червня 2021 р. № 596;
- *четверта колонка Таблиці 2* повинна містити функції, що виконуються призначеним органом з оцінки відповідності, у тому числі щодо здійснення випробувань поза межами власної акредитованої випробувальної лабораторії, визначені постановою КМУ «Про затвердження систем оцінки та перевірки стабільності показників будівельної продукції» від 9 червня 2021 р. № 596;
- *п'ята колонка Таблиці 2* повинна містити відповідні регламентні технічні специфікації та, для цілей системи оцінки та перевірки стабільності показників будівельної продукції, суттєві експлуатаційні характеристики.

Для добровільної сертифікації (Таблиця 3):

- *перша колонка Таблиці 3* – номер за порядком (порядковий номер);
- *друга колонка Таблиці 3* повинна містити групи продукції (розділ продукції/послуг (XXX) згідно ДК 016:2010. У разі включення до добровільної сфери акредитації продукції, на яку поширюється дія технічних регламентів, групування відбувається згідно ЗД-08.00.43).
- *третьа колонка Таблиці 3* повинна містити назву продукції, процесів, послуг, добровільну сертифікацію яких здійснює орган з сертифікації. Назви продукції, процесів, послуг повинні наводитися у відповідності з їх назвами в офіційно виданих нормативних актах та документах, державних та міжнародних стандартах, класифікаторах, покажчиках, переліках, що видаються органами влади та уповноваженими профільними організаціями. Також допускаються назви видів продукції, процесів, послуг відповідно до офіційних міжнародних документів та стандартів мовою оригіналу або в українському перекладі;
- *четверта колонка Таблиці 3* повинна містити схеми (моделі) сертифікації, що застосовує орган з сертифікації;
- *п'ята колонка Таблиці 3* повинна містити позначення нормативних документів, де встановлені показники продукції/процесів/послуг, на відповідність яким

проводиться оцінювання. За необхідністю, що може бути обумовлена фактичними можливостями органу з сертифікації, у сфері акредитації повинні бути конкретизовані певні розділи або частини документів, згідно яких здійснюється оцінювання.

Додаток 1 містить приклад оформлення фрагменту сфери акредитації органу з сертифікації продукції, процесів, послуг.

2.4 Сфера акредитації органу з інспектування

Сфера акредитації органу, що проводить інспектування та акредитується відповідно ДСТУ EN ISO/IEC 17020:2019, формується відповідно форми Ф-08.11.17 Таблиця 1 та/або Таблиця 2 (для органів з інспектування, що претендують на призначення та/або нотифікацію з урахуванням положень документа ЕА-2/17 М:2016).

Таблиця 1: У першій колонці потрібно зазначити порядковий номер продукції, процесів, на які заявляється орган з інспектування.

Друга колонка сфери акредитації органу з інспектування згідно з формою Ф-08.11.17 повинна містити назву виду інспектування. Третя колонка включає в себе назву груп та видів продукції (устаткування), процесів, які інспектує орган з інспектування.

Назви видів інспектувань, продукції (устаткування), процесів потрібно зазначити у відповідності з їх назвами в офіційно виданих нормативних актах та документах, державних та міжнародних стандартах, класифікаторах, покажчиках, переліках, що видаються органами влади та уповноваженими профільними організаціями. Також допускається зазначення груп та видів продукції (устаткування), процесів відповідно до офіційних міжнародних документів та стандартів в українському перекладі з зазначенням поряд відповідних назв мовою оригіналу.

Розподіл сфери акредитації за видами інспектування, видами та групами продукції (устаткування, процесів) для основних технічних областей діяльності органів з інспектування наведено у ЗД-08.11.44.

Четверта колонка сфери акредитації повинна містити позначення, офіційні назви чинних нормативних документів (нормативно-правових актів), ідентифікаційні ознаки частини документа (розділ, пункт, підпункт), де встановлені показники продукції та/або методи проведення інспектування, на відповідність яким проводиться інспектування.

Таблиця 2: У першій колонці потрібно зазначити порядковий номер продукції, на які заявляється орган з інспектування.

Друга колонка повинна містити назву технічних регламентів і реквізити (позначення) нормативно-правового акту, яким його затверджено.

Третя колонка повинна містити позначення модулів оцінки відповідності, статей або додатків, застосування яких передбачено технічним регламентом;

Четверта колонка повинна містити назву видів продукції (устаткування), процесів відповідно до Загального документу НААУ «Визначення груп продукції для Технічних регламентів з метою акредитації» (ЗД-08.00.43);

П'ята колонка повинна містити назви і позначення нормативних документів, де встановлені показники продукції, на відповідність яким проводиться оцінювання. За необхідності, що може бути обумовлена фактичними можливостями органу з інспектування, у сфері акредитації повинні бути конкретизовані певні розділи або частини документів, згідно яких здійснюється оцінювання.

3 Оформлення сфери акредитації

3.1 При здійсненні робіт з акредитації та моніторингу проект сфери акредитації органу з сертифікації/органу з інспектування коригується та змінюється відповідно до зауважень представників НААУ, технічних комітетів, аудиторів та експертів з акредитації. Остаточний варіант сфери акредитації оформлюється у двох примірниках. Кожна сторінка одного примірника сфери візується експертами та аудитором, що здійснювали оцінювання органу з сертифікації/органу з інспектування. Мета такого візування – підтвердження вірності змісту сфери та її відповідності технічним можливостям органу з сертифікації/органу з інспектування. Керівник перевірки та відповідальний виконавець перевіряють правильність оформлення сфери акредитації відповідно до вимог цієї інструкції, наявність віз експертів та аудиторів, що здійснювали оцінювання.

3.2 Кожну сторінку обох примірників сфери акредитації підписує начальник відповідного структурного підрозділу з акредитації, в залежності від того який підрозділ НААУ здійснював роботи з акредитації ООВ. Підпис начальника підрозділу затверджується печаткою НААУ «Для документів». Візований примірник сфери зберігається у реєстрі НААУ, не візований – віддається замовнику разом з іншими документами.

4. Посилання

1. ЗД-08.00.43 Визначення груп продукції для Технічних регламентів з метою акредитації.

2. ЗД-08.11.44 Розподіл за видами інспектування, групами та видами продукції (устаткування), процесів для основних технічних областей діяльності органів з інспектування.

Приклад сфери акредитації для органів з сертифікації продукції, процесів та послуг

Для оцінки відповідності вимогам технічних регламентів (Таблиця 1):

№ з/п	Назва та позначення технічного регламенту/ іншого нормативно-правового акту	Група продукції	Назва продукції, процесів, послуг	Позначення модулів оцінки відповідності, статей або додатків	Позначення нормативних документів, де встановлені показники продукції/процесів/послуг, на відповідність яким проводиться оцінювання
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1	Технічний регламент неавтоматичних зважувальних приладів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2009 №190	Неавтоматичні зважувальні прилади	Неавтоматичні зважувальні прилади	B, G, B+F, G+F	ДСТУ EN 45501:2007 ДСТУ ГОСТ OIML R 76-1:2014
2.	Порядок затвердження конструкції транспортних засобів, їх частин та обладнання, затверджений Наказом Міністерства інфраструктури України від 17.08.12р. за № 521 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 14.09.12р. за № 1586/21898 із змінами та доповненнями	Колісні транспортні засоби категорій М, N, O, L, нові та такі, що були у користуванні, частини та обладнання, які можуть бути встановлені та/або використані на колісних транспортних засобах	Колісні транспортні засоби М1, N1, N2	Індивідуальне затвердження	ДСТУ 7013:2009 ДСТУ ГОСТ 30478:2006 ДСТУ ГОСТ 31253:2005
3	Технічний регламент будівельних виробів, будівель і споруд	Вироби з металу, вироби металеві	Конструкції металеві та їх частини; Двері та вікна металеві	B+F	ДСТУ Б В.2.6-52:2008 ДСТУ Б В.2.6-46:2008
		Бітум, бітумні в'язучі та вироби з бітуму	Бітум, бітумні в'язучі та вироби з бітуму	B	ДСТУ Б В.2.7-135:2014

Для оцінки відповідності вимогам Закону України «Про надання будівельної продукції на ринку» (Таблиця 2):

Категорія будівельної продукції	Група будівельної продукції та/або конкретна будівельна продукція, її використання за призначенням, визначене у застосовній регламентній технічній специфікації	Системи оцінки та перевірки стабільності показників будівельної продукції	Функції, що виконуються призначеним органом з оцінки відповідності, у тому числі щодо здійснення випробувань поза межами власної акредитованої випробувальної лабораторії	Відповідні регламентні технічні специфікації та суттєві експлуатаційні характеристики
1.	2.	3.	4.	5.
1. Збірні бетонні вироби (в тому числі з важких, легких бетонів та ніздрюватих бетонів автоклавного твердіння)	Збірні бетонні вироби (в тому числі з важких, легких бетонів та ніздрюватих бетонів автоклавного твердіння), для використання у якості несучих елементів конструкції	2+	<p>- Первинне інспектування виробничого підприємства та контроль виробництва на підприємстві;</p> <p>- Безперервний нагляд, оцінка та аналіз контролю виробництва на підприємстві.</p>	ДСТУ EN 12839:2019 (EN 12839:2012, IDT) ДСТУ EN 12843:2019 (EN 12843:2004, IDT)

Для добровільної сертифікації (Таблиця 3):

№ з/п	Група продукції	Назва продукції, процесів, послуг	Схеми (моделі) сертифікації, що застосовуються	Позначення нормативних документів, де встановлені показники продукції/процесів, на відповідність яким проводиться оцінювання
1.	2.	3.	4.	5.
11.	Засоби захисту рук	рукавиці та рукавички	Схема 2. Сертифікація партії продукції Схема 3. Сертифікація продукції, що випускається серійно, без обстеження виробництва Схема 4. Сертифікація продукції, що випускається серійно, з обстеженням виробництва	ДСТУ EN 420:2017 (EN 420:2003 + A1:2009, IDT) ДСТУ EN ISO 374-1:2017 (EN ISO 374-1:2016, IDT; ISO 374-1:2016, IDT)

Приклад сфери акредитації для органів з інспектування

Таблиця 1

№ з/п	Вид інспектування	Сфера інспектування (групи та види продукції (устаткування)/ процесів)	Позначення, назва, розділ та пункт нормативного документа, де встановлені показники, методи та процедури інспектування
1	2	3	4
1	Експертиза щодо відповідності машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки	Машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки: - вантажопідіймальні крани і машини, ліфти, підйомники для підіймання працівників, пасажирські підвісні канатні дороги, фунікулери, ескалатори та пасажирські конвеєри, коліски приводні для підіймання працівників	
2	Огляд, випробування та експертне обстеження (технічне діагностування)	Котли з високотемпературним органічним теплоносієм теплопродуктивністю понад 0,1 МВт	
3	Технічний огляд технологічних транспортних засобів	Великотоннажний та інший технологічний транспортний засіб, визначений підпунктом 1 пункту 2 Порядку відомчої реєстрації та ведення обліку великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.01.2010 № 8	

1	2	3	4
4	Первинна перевірка цистерн для перевезення небезпечних вантажів	Цистерни, що використовуються для перевезення рідких, порошкоподібних та гранульованих небезпечних вантажів автомобільним, залізничним, морським та річковим транспортом: - контейнер-цистерни, переносні цистерни, знімні кузови-цистерни - автоцистерни (вбудовані цистерни), знімні цистерни для перевезення автомобільними дорогами	
5	Інспектування систем протипожежного захисту, інженерних систем та технологічного обладнання, які функціонально пов'язані з системами протипожежного захисту	Автоматичні та автономні системи пожежогасіння: - системи водяного та пінного пожежогасіння; - системи порошкового, газового, аерозольного пожежогасіння	
6	Технічний контроль колісних транспортних засобів	Транспортні засоби категорії М: - М1; - М2; - М3	

Таблиця 2

№ з/п	Назва та позначення технічного регламенту	Позначення модулів оцінки відповідності, статей або додатків	Сфера інспектування (групи та види продукції (устаткування)/ процесів)	Позначення нормативних документів, де встановлені показники продукції(устаткування)/процесів, на відповідність яким проводиться оцінювання
1	2	3	4	5
1	Технічний регламент рухомого обладнання, що працює під тиском, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2018 № 536	- оцінка відповідності; - періодичне інспектування; - проміжне інспектування; - виняткові перевірки; - переоцінка відповідності	Рухоме обладнання, що працює під тиском: - цистерни; - транспортні засоби-батареї; - багатоелементні контейнери; - клапани.	